

УМОВИ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗВО

У статті розглядаються загальні питання щодо використання інноваційних технологій в організації освітнього процесу у ЗВО, а також проблема оптимальної організації вільного часу. Доведено ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення мотивації студентів до здорового способу життя. Визначено, що самореалізація кожного студента з пріоритетом цінності здоров'я є складним інтеграційним процесом, пов'язаним зі становленням особистості. Це вимагає від педагогів вищої школи створення комфортних умов під час навчання у ЗВО. Викладач повинен підтримувати студентів в їхньому прагненні до вдосконалення, саморозвитку і створювати такі умови, які сприяють мотивації студентів до здорового способу життя.

Ключові слова: мотивація, фізичне виховання, здоровий спосіб життя, інформаційні технології, інновації.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Питання мотивації є ключовим у будь-якій організації. Мотивація формується під впливом певної групи окремих потреб, стимулів, ситуаційних чинників. Для сучасних закладів вищої освіти (ЗВО) вкрай актуальним є питання формування у студентської молоді мотивації до збереження власного здоров'я та ведення здорового способу життя у процесі професійної підготовки як під час навчання, так і у процесі позааудиторної роботи. Викладачам необхідно знайти такі докази і переконання, щоб мотивація до ведення здорового способу життя спонукала дітей і молодь до активної діяльності щодо здоров'ятворення.

Студентська молодь як соціально-демографічна група характеризується не лише віковими ознаками, але й специфікою соціального становлення, особливим місцем у структурі суспільства.

Одним із найважливіших завдань є громадянське, національно-патріотичне виховання молоді, їх залучення до соціально-політичних та економічних перетворень, процесу інтеграції України до світової спільноти. Проте проблеми, пов'язані з бездуховністю, бідністю, безробіттям, насильством, відсутністю змістовного дозвілля справляють негативний вплив на молодь.

Серед завдань навчально-виховної роботи ЗВО зі студентами є раціональна організація як навчального часу, так і змістовного дозвілля. Саме у рамках позанавчальної діяльності на добровільних засадах формуються гуманітарні, комунікативні, проєктувальні, адаптаційні, організаційні, мотиваційні, пізнавальні, творчі та соціокультурні якості, які є невід'ємними складовими ефективного іміджу майбутнього фахівця.

Сьогодення – час шаленого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Тому і в навчальній діяльності необхідно використовувати як можна більше позитивних сторін інноваційних розробок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальнотеоретичні основи педагогічних інноваційних технологій розроблені в працях Н. Басової, К. Баханова, Ю. Васькова, Л. Волчегурського, Т. Назарової, П. Підкасистого, Б. Скіннера. Питання розробки інноваційних технологій виховання і навчання розглядаються в дисертаційних дослідженнях Л. Кайдалової, С. Карпенчук, О. Норкіної, О. Попович, Н. Фоломєєвої, Л. Штефман.

Дослідженням впровадження сучасних інформаційних технологій у галузі фізичної культури і спорту займалися багато фахівців, адже їх використання дає можливість ефективно збирати, обробляти та передавати інформацію, змінювати методи і організаційні форми підготовки спортсменів, підвищувати результативність діяльності тренерів, суддів, викладачів та фахівців фізичного виховання і спорту [1, 6].

Дослідники П. Ладика та В. Бучок відзначають, що використання ІКТ, а саме автоматизованих систем і прикладних програмних продуктів, які спрощують керування тренувальним процесом, створює абсолютно нові можливості для розвитку спорту [4].

Питанням використання ІКТ у формуванні загальнокультурних та професійних компетенцій студентів ЗВО присвячені дослідження Г. Кручиніної та М. Кручиніна. Автори дійшли висновку, що нині фізична підготовка студентської молоді знаходиться на низькому рівні. Інтенсивний пошук нових підходів до організації фізкультурно-оздоровчої роботи, розробка і впровадження в практику інноваційних проєктів і програм забезпечують зміну способу життя сучасного студента [2, 3].

Мета роботи – вивчення ролі фізичного виховання в мотивації студентів на здоровий спосіб життя та формування ціннісного ставлення студентів до здоров'я, а також необхідності використання інноваційних розробок в організацію занять з фізичного виховання.

Завдання дослідження: 1) розглянути загальні питання щодо використання інноваційних технологій в організації освітнього процесу у ЗВО; 2) визначити сутність інформаційних технологій, які можуть бути впроваджені в освітній процес; 3) визначити вплив інформаційно-комунікаційних технологій на організацію навчального та позаучбового часу студентів та мотивацію студентів до ЗСЖ.

Методи та організація досліджень. У ході дослідження виконано аналіз науково-методичної літератури, вивчено практичний досвід застосування інформаційних і комунікативних технологій у педагогічній діяльності з метою визначення підходів до формування здорового способу життя студентів, а також необхідні умови для мотивації студентів.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Огляд поняття «інформаційні й комунікаційні технології» засвідчив, що під цим терміном фахівці об'єднали апаратні та програмні засоби, призначені для реалізації інформаційних процесів на основі використання обчислювальної техніки й мережевих технологій. Упровадження комп'ютера у сферу освіти стало початком революційного перетворення традиційних методів і технологій навчання й усієї галузі освіти загалом.

Формування особистості студента потребує зміни якості освітньої інформації за умови застосування різних способів її подання, зберігання та пошуку. Враховуючи досить сильний вплив інформатизації суспільства на студентську молодь разом із вербальною формою доведення інформації повинні активно використовуватись інші – невербальні, символічні, візуальні, що передбачають кардинальні перетворення в організації навчально-виховного процесу й забезпечують процес нововведень у системі викладання фізичного виховання [5].

Така система організації у фізичному вихованні буде забезпечувати науковість навчання та обґрунтування достовірності інформації, яка використовується для мотивації студентів до здорового способу життя та означає коректність викладу змісту навчального матеріалу, який надається інформаційним ресурсом з урахуванням сучасних наукових досягнень.

Враховуючи прагнення студентів до використання новітніх розробок та технологій, навчання стає більш доступним, бо здійснюється з використанням інформаційних технологій, що є цікавими для молоді, але і вимагає від студента прийняття відповідного рішення.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує наочність та надійність навчання, свідомість навчання, самостійність та активізація діяльності студентів, систематичність та послідовність навчання при використанні інформаційних технологій, єдність освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання, що включає гармонійне поєднання сучасних здобутків комп'ютерних технологій і вищої педагогіки.

Потрібно також зазначити, що окрім традиційних дидактичних вимог упровадження інформаційних технологій у процес фізичного виховання, повинні враховуватись специфічні дидактичні вимоги, обумовлені потребами системи вищої освіти й використанням переваг сучасних інформаційних технологій у створенні та функціонуванні інформаційних ресурсів, а саме: адаптивність передбачає пристосовність освітніх інформаційних ресурсів до індивідуальних можливостей студента, що означає пристосування, адаптацію процесу навчання із застосуванням інформаційних ресурсів до рівня знань і вмінь студентів; інтерактивність навчання, що включає необхідність двосторонньої взаємодії студента з освітніми інформаційними ресурсами в ході здійснення освітнього процесу; інтелектуальний потенціал студента під час роботи з інформаційними ресурсами, що відповідає потребам системи фізичного виховання до формування в студентів стилів мислення та вмінь з обробки інформації (на основі використання систем обробки даних, інформаційно-пошукових систем, баз даних й ін.) [7].

Для реалізації завдання підвищення мотивації студентів до здорового способу життя у взаємозв'язку з інтерактивними методами навчання такі інформаційні технології, як електронна аудіо- та відеопрезентація; технологія веб-проекування, технологія електронного портфоліо, технологія електронного щоденника самоконтролю; відеоуроки для самостійних тренувань; освітні портали; мобільні додатки. При цьому графіка, відео, звук повинні органічно доповнювати текст. Все це дає можливість студентів за проводити тестування теоретичних знань про стан свого здоров'я, визначити слабкі місця, спостерігати динаміку поліпшення або погіршення показників, знайти індивідуальні методи тренувань, визначати кількість втрачених калорій на тренуваннях та ін., що допоможе у подальшому скласти план не тільки для систематичних занять спортом, але й проведення свого дозвілля з користю для здоров'я.

Таким чином, можна зробити такі **висновки**.

1. Проблема формування культури здоров'я студентів у наш час є актуальною та вимагає комплексного підходу до її вирішення. Отже, необхідно залучати все більшу кількість фахівців різних напрямків (педагогів, валеологів, гігієністів, програмістів та ін.) для вивчення даної проблеми та розробки заходів щодо вдосконалювання системи мотивації студентів до здорового способу життя.

2. Головне завдання ЗВО – формування належних педагогічних умов для студентів, що сприятимуть підвищенню мотивації на здоровий спосіб життя, формуванню у студентів відповідальності за власне здоров'я та здатності з користю для здоров'я використовувати власний вільний час.

3. Для сприяння збереженню здоров'я кожного студента необхідно формувати в них певні знання, навички й практичні дії, які спрямовані на збереження здоров'я, забезпечувати студентів необхідною інформацією для формування власних стратегій і технологій, що дозволяють зберігати й зміцнювати здоров'я.

4. Включення інформаційних технологій у освітній процес ЗВО дає змогу якісно забезпечувати студентів інформацією, формує їхні основні ключові компетенції, інтегрує базову та додаткову освіти, підвищує мотивації студентів не лише до навчання, а й до можливості пошуку відповідей на питання буденного характеру. У результаті самоосвітньої діяльності серед студентів відбувається процес придбання, структурування й закріплення знань, що формує в них уміння розмірковувати над поставленими професійними завданнями для пошуку їх оптимального виконання.

Використані джерела

1. Денисова Л. В. Гіпермедійне інформаційне середовище навчання як засіб професійної підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Лоліта Вікторівна Денисова; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Київ, 2010. – 22 с.
2. Кручинин М. В. Формирование общекультурных и профессиональных компетенций студентов вуза средствами проектной деятельности в условиях информатизации образования: личностно-ориентированный подход / Максим Викторович Кручинин, Галина Александровна Кручинина // Современные проблемы науки и образования. 2015. – № 3. – [Электронный ресурс]. – URL: www.science-education.ru
3. Кручинина Г. А. Учебный проект как форма взаимосвязи аудиторной и внеаудиторной работы студентов при изучении гуманитарных дисциплин в условиях информатизации образования / Галина Александровна Кручинина, Максим Викторович Кручинин // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. Серия: Социальные науки., 2014. – № 3 (35). – С. 169-176.
4. Ладика П. Сучасні комп'ютерні технології у фізичному вихованні і спорті / Петро Ладика, Володимир Бучок // Актуальні аспекти фізичного виховання, спорту і здоров'я людини : зб. наук. пр. – Тернопіль, 2013. – С. 128–134.
5. Смолянинова О. Г. Е-портфолио трудоустройства выпускников высшего и среднего профессионального образования / Ольга Георгиевна Смолянинова // Вестник высшей школы «Alma Mater». – М., 2014. – № 3 – С. 69–75.
6. Сущенко А. В. Інформаційно-комунікаційні технології і засоби навчання в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту / Андрій Віталійович Сущенко // Вісник Запорізького національного університету. Серія : Фізичне виховання та спорт: [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя, 2012. – № 1 (7). – С. 104–111.
7. Футорный С. Информационные технологии и Internet-ресурсы в формировании здорового образа жизни студентов в процессе физического воспитания / Сергей Футорный, Мария Караватская // Молодежный научный вестник Волынского национального университета имени Леси Украинки. Физическое воспитание и спорт. – Луцк, 2013. – № 9. – С. 68–73.

Timoshenko V.

THE CONDITIONS OF MOTIVATING STUDENTS FOR THE HEALTHY WAY OF LIFE WITH THE PHYSICAL TRAINING INNOVATIVE TECHNOLOGIES APPLICATION IN HIGH SCHOOL

The problem of health and encouraging healthy and safe lifestyle became more actually in our days. And the question of motivation is the main in any organization. That's why it requires an integrated approach to a solution. In that connection the specialists of different areas have to be engaged for studying this problem, making a ways for its decision and motivating students for the healthy way of life. In this situation the main task of high school is to create such pedagogical conditions that helped students to increase responsibility for the personal health and helped to use the own free time with the usefulness for the health.

Every high school have to create own strategy and technology in health forming for all groups of students which can take into account the personality the first of all. The process of information computer technology usage at forming and development of personal information culture and engagement of students for the healthy way of life widely discussed at scientific literature.

Nowadays there are a lot of information sources but only a small amount of students can use it with benefit for self-improvement.

This article addresses the common items of innovative technologies application in educational and teaching process at high school, and a problem of optimum organization of free time also. Efficiency of informative and communicated technologies for the increasing of motivating students for the healthy way of life is proven. It is determined that the self-realization of each student with the value health priority is a difficult integrative process which associated with personal formation. It requires from the teacher of high school to create a comfortable condition when studying in high school. The teacher has to support students in their striving for self-improving, self-development and has to made such conditions that motivate students to the healthy way of life. Implementation of informative-communicative technologies into the teaching process enables to give students qualitative information, create main professional competitions, and increase a motivation for learning and working.

Key words: *motivation, physical training, healthy way of life, information technology, innovations.*

Стаття надійшла до редакції 20.09.2018 р.